

DIDAKTIKA GEOGRAFIE

úvodní přednáška

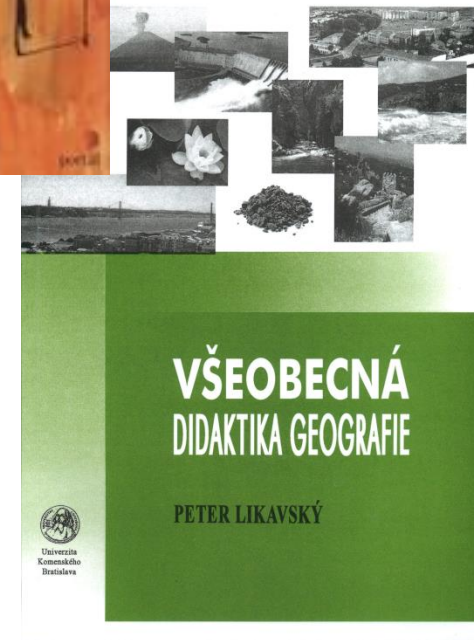
Plán přednášek

1. didaktika geografie jako vědní disciplína
2. současné učební dokumenty
3. plánování výuky
4. cíle a obsah vyučování zeměpisu
5. prostředky vyučování zeměpisu
 - metody a organizační formy výuky
6. učebnice zeměpisu a další materiály k výuce; jejich obsah, kvalita a kritéria hodnocení
7. projektová výuka
8. terénní výuka

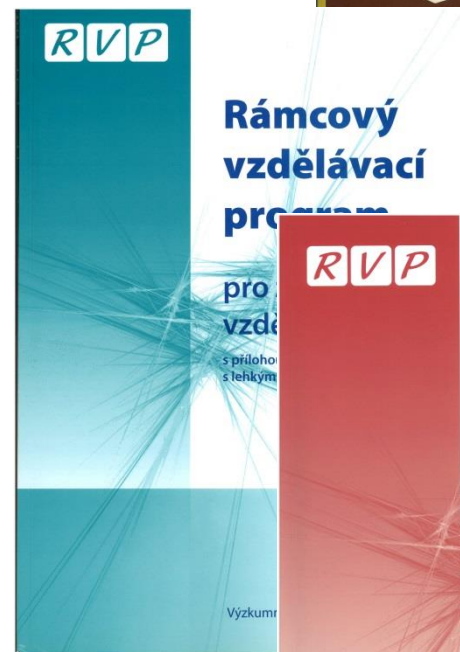
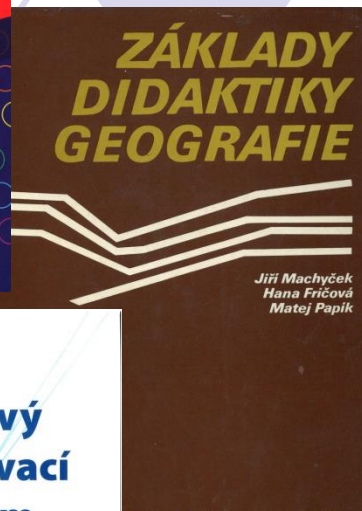
...

Základní literatura a další studijní materiály

- Hájek, J. (2003): Vybrané kapitoly z didaktiky geografie
- Kalhous, Z., Obst, O. (2009): Školní didaktika
- Kühnlová, H. (1998): Kapitoly z didaktiky geografie
- Likavský, P. (2006): Všeobecná didaktika geografie
- Misařova, D.: Didaktika geografie (viz. stránky KGG)

- Kyriacou, Ch. (2008): Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování
- Machyček, J., Fričová, H., Papík, M. (1985): Základy didaktiky geografie
- Rámcové a školní vzdělávací programy pro ZŠ a Gymnázia
- časopisy: Dnešní svět, Geografické rozhledy
- učebnice zeměpisu (geografie)
- ...

Didaktika geografie jako vědní disciplína

- vzniká až na přelomu 50. a 60. let 20. stol.
 - vyčlenění z obecné didaktiky
 - v této době měla za úkol přinést praktické návody a techniky jak postupovat při vyučování
- později rozšíření o otázky výchovně vzdělávacího procesu
- oficiální pojem „didaktika zeměpisu“ je používán až od roku 1971 (do té doby: metodika vyučování zeměpisu, metodika zeměpisu, teorie vyučování zeměpisu)
- 70. – 90. léta
 - rozvoj disciplíny
 - modernizace obsahu, vyučovacích metod, organizačních forem a pedagogických prostředků
- od 90. let
 - nutnost akceptovat nové potřeby společnosti = **nové cíle didaktiky geografie**

Definice – didaktiky geografie (zeměpisu)

Janka, 1965

„Metodika vyučování zeměpisu je věda o vyučování zeměpisu, která se zabývá veškerými problémy, které se týkají vyučování zeměpisu.“

Tichý, 1970

„Teorie vyučování zeměpisu je vědecká pedagogická disciplína, která studuje zákonitosti vyučovacího procesu v zeměpise, a to s ohledem na osobnost žáků, na dané prostředí a v souladu se specifícností geografie jako vědního oboru.“

The diagram consists of five overlapping light green ovals with black outlines. A central oval is labeled 'Oborová didaktika'. It overlaps with four surrounding ovals: 'Ped. psychologie' (top), 'Věd. disciplína' (right), 'Školní praxe' (bottom), and 'Obecná didaktika' (left).

Ped. psychologie

Obecná
didaktika

Oborová
didaktika

Věd. dis
ciplína

Školní praxe

Objekt a předmět didaktiky geografie

- **objekt**

= výchovná sféra a geografické poznání

= žák

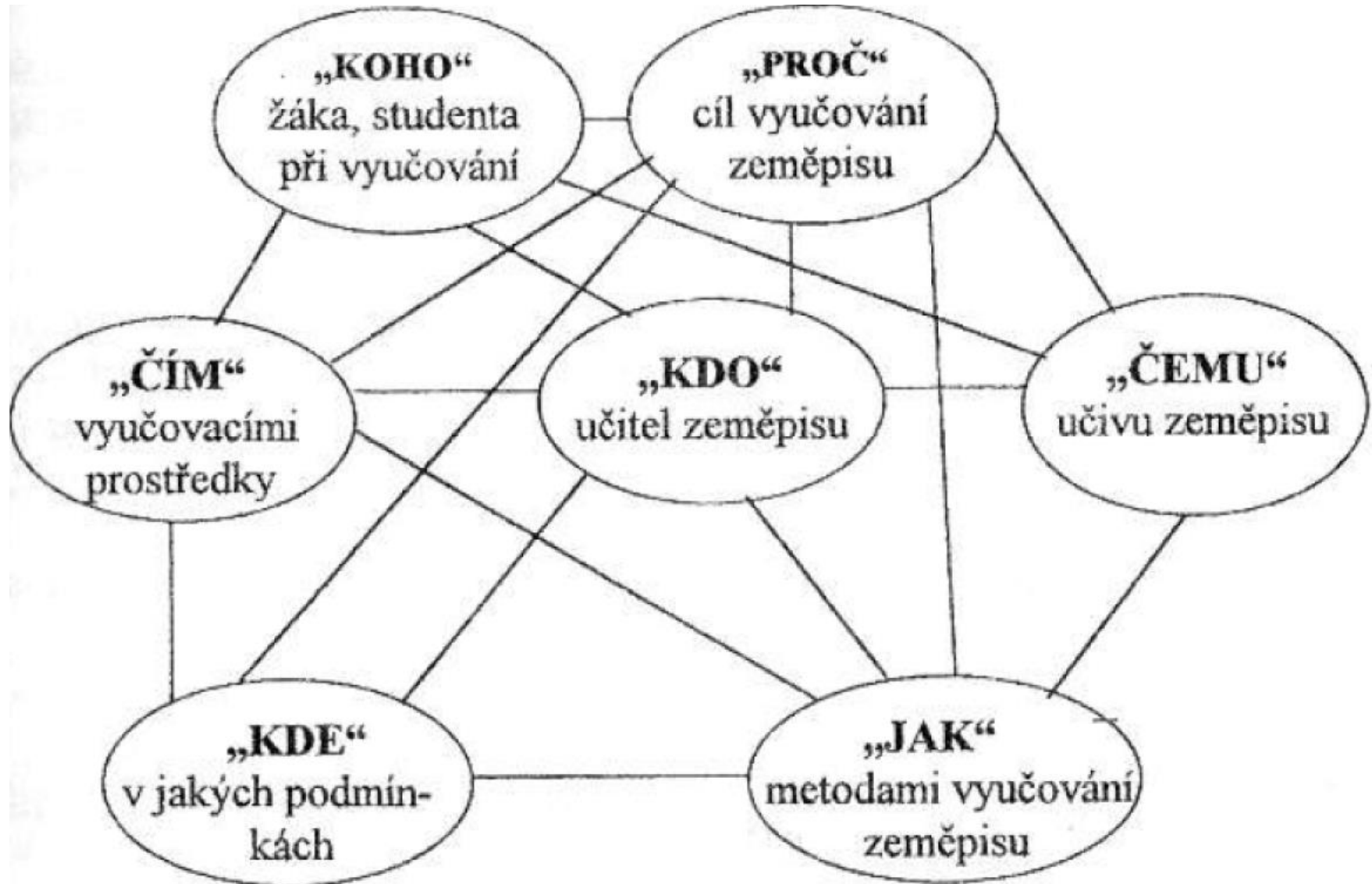
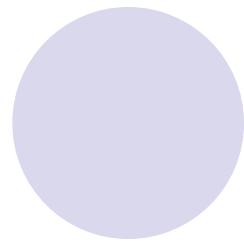
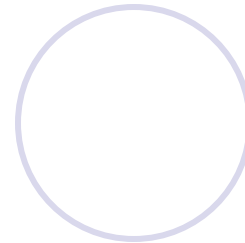
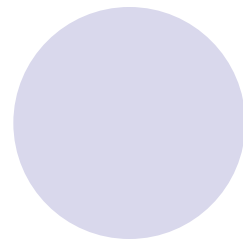
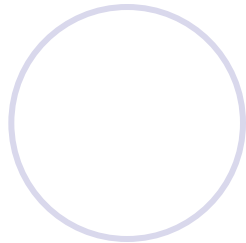
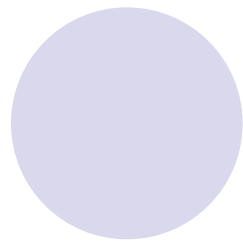

- **předmět**

- 1. co učit, 2. jak učit, 3. žák ve vyučování geografie

Úkoly a klíčové otázky didaktiky geografie

- stanovit konkrétní **cíle vyučování** zeměpisu
- v souladu s cíli stanovit **obsah** vyučování
- **výběr nejdůležitějších** geografických poznatků
- uspořádat vybrané geografické poznatky **do didaktického systému**
- zkoumat otázky **návaznosti učiva** zeměpisu na předchozí učivo a učivo ostatních předmětů
- zdokonalovat systém **efektivních vyučovacích forem, metod a prostředků**
- vymezit obsah a rozsah **praktických činností** žáků a studentů v místní krajině
- zhodnotit komplexně **úlohu osobnosti učitele** a jeho **vztah k žákovi**
- zkoumat **efektivitu vzdělávání** a dalšího vzdělávání učitelů zeměpisu
- rozvíjet **výzkumnou činnost** učitelů zeměpisu

Základní členění didaktiky geografie

- **OBEČNÁ DIDAKTIKA GEOGRAFIE**

- Obecné úkoly – učební plán, metody, formy, prostředky, osobnost učitele, ...

- **SPECIÁLNÍ DIDAKTIKA GEOGRAFIE**

- Speciální úkoly výuky zeměpisu na jednotlivých stupních a typech škol

- Didaktika FG, Didaktika SEG, Didaktika RG, Didaktika kartografie, Didaktika PZ

Didaktické zásady

- **obecně uznávané normy pro práci učitele při uskutečňování výchovně-vzdělávacího procesu**